

Manne af Klintberg efter 31 år som clown:

”Alla har ett barn inom sig”

Barnen i publiken ropar högljutt att de vet vad den dumme clownen Manne ska göra när han ställs inför någon tveksamhet. När DT möter privatpersonen Manne af Klintberg utstrålar han allvar och barnlighet på samma gång, och tvekar aldrig.

Manne af Klintberg tar en ljuslykta utan att titta på den. Han inser snabbt vad det är han har tagit, och utbrister skrattande att det "ju inte var vattenglas". Sedan återgår han till allvaret. Han är orolig för att dagens barn får leka mindre än förr i det tuffare samhällsklimat som nu råder.

– Alla har ett barn inom sig, men det är inte alla som umgås med det. Om ett barn inte får leka mycket, har barnet svårt att utveckla sin empati*.

Låt oss gå 43 år bakåt i tiden och se hur clownen Manne formades. Som 18-åring ramlade han så illa på isen under en bandymatch att han fick hjärnskakning och blev sängliggande. Då läste han Heinrich Bölls roman "En clowns åsikter". Intrycket av boken var bestående. Juridikstudierna kallade dock på honom.

– Två år senare träffade jag en konstnärinna. Då kände jag bara att juridik var t-r-å-k-i-g-t, och hoppade av. Tillsammans fick vi en döv dotter, Juli, år 1968. ►► *Forts. på nästa sida*

PORTRÄTTET

ANNONS

Annons
Landstinget Dalarna
90x130

► Forts.från föreg. sida

Mim efter juridik

Han ryser vid tanken på hur det var förr i tiden. Av hemvägledaren blev han tillsagd att prata i Julis öra. Hörapparater skulle sättas på och av varje dag, mot Julis vilja.

På Statens dansskolas mimlinje*, där han började studera efter juridiken och diverse andra kurser, jobbade en lärare som kunde tecknad svenska.

– Jag var duktig på tecknen "ha-har-haft", skrattar Manne, och tar rätt vattenglas och dricker.

En dag kom en gästlärare från Italien och gav lektioner i clowneri. Manne sög åt sig allt som en svamp och ville bara lära sig mer.

Manne var en av de få som följde med när skolan flyttade till Jämtland. Där fick han utveckla sitt clowneri. Jämtlands läns dövörenings ordförande, Arne Ångström, såg hans potential som clown och frågade om han ville ge en show på luciadagen. Nej, sa han för han kände sig då osäker.

– Arne vägrade ge sig. En kväll knackade han på vår dörr och sa: "Jag står här tills du säger ja!".

Statlig konstnärlön

Manne beskriver Luciadagen på Dövas Hus i Östersund som kaotisk. Trots detta var publiken nöjd. Snabbt blev han clownen Manne med hela Sverige i TV-programmet "Tisdagskul med Manne" där han som clown talade och tecknade samtidigt. Det sändes på 1970- och 80-talet.

– Jag vet ärligt sagt inte vad programmet har betytt för döva, mer än att attityden till teckenspråket förhoppningsvis förbättrats.

Manne har belönats med SDR:s guldnål tidigare. Och förra året fick han som Sveriges enda clown statlig konstnärlön, som gäller livet ut. Statliga lön ges till konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv. Även framstående konstnärer kan ha det svårt

med ekonomin, varför statliga konstnärlöner finns i avsikt att stödja dem. Minimilönen är cirka 197.000 kronor per år.

– Jag är som clown ett konstverk på kort sikt när jag möter publiken och får reaktioner på en gång! En clown kan definieras som en antihjälte som gör allt en hjälte inte gör.

Lek föder kreativitet

Klintbergare är numera ett begrepp myntat av Mannes bror, folklivsforskare Bengt af Klintberg, som bland annat har skrivit boken "Råttan i pizzan – folksägner i vår tid". System Gunilla Axén designar kläder. Brorsbarnen Daniel, Elin och Karin är lite av en mediedynasti då de alla jobbar med media. Och så döva dottern Juli på SVT:s Perspektiv.

– Det finns en bra förklaring till varför så många klintbergare är framgångsrika. Släkten har samlats på en bondgård i Grödinge, ett par mil söder om Stockholm, varje år sedan midsommaraftonen år 1882. Det finns alltid många barn som får leka fritt. Lek föder trygghet och kreativitet.

Julen tillbringas också i Grödinge. Den stora släkten delas upp i mindre grupper när de äter frukost, lunch och middag, "så mycket att vi inte vill se julmat på ett tag". På kvällen samlas sedan alla, och sjunger och dansar runt granen. Manne ger alltid bort böcker och aprikosmarmelad, och inget annat.

– En bok är en julklapp som varar länge. Jag kan välja något som passar precis till den som får det.

Manne fortsätter showa, dock mindre än tidigare. Det är uppmärksamheten som driver honom. Som liten tog han det hårt när hans yngre syskon fick större uppmärksamhet av föräldrarna än han.

– Såret finns fortfarande kvar i mig. Samtidigt känner jag att jag har så mycket kärlek att ge till barn. Därför är jag clown.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

Namn: Manne Hans Hugo Ferdinand af Klintberg

Född: I Stockholm 28 juni år 1945

Familj: Hustru Karin (teckenspråkstolk) och fyra barn: Juli (38), Maria (32), Olle (26) och Anders (17)

Yrke: Clown

Stolt över: Mina fyra barn

Styrka: Är uthållig

Svaghet: Ibland tappar jag självkänslan

Dold talang: Laga mat och bygga musikinstrument i trä

Ångrar: Jag vill inte berätta vad

Drömmer om: Att alla leker mer, och inte hinner med krig och bråk!

Vackraste tecknet: Omöjligt att säga vilket tecken som är vackrast. Hela teckenspråket är genialt.

*Empati – förmåga till inlevelse i andra personers känslor och behov

*Mim – en dramatisk konstform där artisen med kroppsspråk, gester och ansiktsspel (mimik) härmar mänskligt beteende